

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

avevita

Nr. 14 (2388)

LSMU ir Kauno klinikų savaitraštis. 2023 m. balandžio 5 d.

ISSN 1648-620X

LSMU veiklos 2022 m. ataskaita: žingsniai strateginių tikslų link

Praėjusią savaitę, kovo 30-ąją, į Z. Januškevičiaus posėdžių salę rinkosi Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) senato ir tarybos nariai. Bendrame LSMU senato ir tarybos posėdyje pristatytas vienas svarbiausių Universiteto dokumentų: LSMU veiklos 2022 m. ataskaita (toliau – Ataskaita).

**Kauno
klinikose nė
dvejų metų
neturinčiai
mergaitei
pritaikytas
gydymas
genų terapija**

Pasaulyje per 7,5 metų, pasitelkiant genų terapiją, gydyta daugiau nei 3 tūkst. vaikų, sergančių reta nervų ir raumenų liga – spinaline raumenų atrofija. Šiandien pirmą kartą šis gydymo metodas pritaikytas ir Kauno klinikose. Simona Stankevičiūtė, Kauno klinikų gydytoja klinikinė farmakologė, sako, kad genų terapija – didelis žingsnis į priekį medicinos ir mokslo srityje.

„Pritaikius genų terapiją, galime sustabdyti klastingos ir retos ligos progresavimą bei taikant pažangiausias priemones, suteikti viltį ir padėti sunkiausiai sergantiems pacientams“, – pastebi S. Stankevičiūtė.

Genų terapija – vienas iš trijų registruotų spinalinės raumenų atrofijos gydymo būdų. Pasak Mildos Dambrauskienės, Kauno klinikų Neurologijos klinikos gydytojos vaikų neurologės, iki šiol spalinė raumenų atrofija gydyta preparatu, skiriamu injekcijomis į stuburo kanalą, ir geriamuoju medikamentu, vartojamu kasdien.

»2

»3

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

Gerbiami kolegos,

Metų laikų kaitoje pavasaris – vienas gražiausių.

Teatneš Jums šis laikas energijos ir sveikatos, naujų idėjų, įdomių iššūkių.

Šiltų, šviesių, jaukių šventų Velykų Jums visiems!

LSMU rektorius prof. Rimantas Benetis

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ
UNIVERSITETO LIGONINĖ
**KAUNO
KLINIKOS**

Mielieji,

vėl sulaukėme pavasario Atgimimo šventės, per kurią prisimename stebuklingą Kristaus Prisikėlimą ir gamtos atbudimą. Šiandien šv. Velykų simbolika mums reiškia viltį, kad šviesa visada nugalė tamsą. Tikėjimo, kad mūsų laukia šviesi ir taiki ateitis.

Linkiu, kad pavasariniai vėjai atneštų naujų idėjų ir jėgų jas įgyvendinti.

Gražių, saulėtų ir viltingų šv. Velykų!

Kauno klinikų generalinis direktorius
prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius

LSMU veiklos 2022 m. ataskaita: žingsniai strateginių tikslų link

1» Rasa Masiokaitė,
LSMU Komunikacijos
tarnybos Vidinės ir
išorinės komunikacijos
skyriaus išorinės
komunikacijos specialistė

Ataskaitą pristatė Universiteto veiklos sritis kuruojantys vadovai: LSMU Medicinos akademijos kanclerė prof. Daiva Rastenytė, LSMU Veterinarijos akademijos kancleris prof. Mindaugas Malakauskas, prorektorius studijoms prof. Kęstutis Petrikonis, prorektorė mokslui prof. Vaiva Lesauskaitė, prorektorius klinicinei medicinai prof. Renaldas Jurkevičius, Administracijos ir finansų direktorė Laima Matusevičienė.

■ LSMU rektorius prof. Rimantas Benetis.

Pasak LSMU rektoriaus prof. Rimanto Benečio, tai pirmoji ataskaita, pristatoma nauja forma, glaudžiau siejant su Universiteto strateginėse plėtros gairėse ir jų įgyvendinimo plane numatytų tikslų, uždavinių ir priemonių pasiekimo rezultatais. „Manau, tokia forma bus naudinga Universitetui, padės bet kuriuo momentu patikrinti strateginių uždavinių ir plano vykdymo grafikus bei kokybę“, – pastebėjo rektorius.

Pertvarkos, svarbios Universiteto veiklai

■ LSMU Medicinos akademijos kanclerė prof. Daiva Rastenytė.

„Tikrai turime kuo pasidžiaugti ir kuo pasigirti“, – pastebėjo LSMU Medicinos akademijos kanclerė prof. Daiva Rastenytė.

Praėjusiais metais drauge su visų susijusių įstaigų darbuotojais

LSMU bendruomenę sudarė per 32, 2 tūkst. narių: dėstytojų, mokslo darbuotojų, per 7,7 tūkst. studentų. Vien LSMU telkia per 2 tūkst. bendruomenės narių. Pritraukta per 10 tūkst. kviestinių kursų klausytojų. Per metus pritraukta per 10 tūkst. kviestinių kursų klausytojų. LSMU dirba net 16 Lietuvos mokslų akademijos tikrųjų narių. Augo Universiteto mokslo ir pedagoginių darbuotojų gretos: pernai jas papildė 22 profesoriai, 9 docentai.

Tarp pernai Universiteto Senato ir Tarybos priimtų sprendimų, nutarimų, reglamentų ir tvarkų – du itin svarbūs visai Universiteto veiklai. Kils kvalifikaciniai ir atestacijos reikalavimai dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybėms, nustatytas pereinamasis laikotarpis iki 2025 m. Taip pat nustatyti reikalavimai veterinarijos gydytojo kvalifikacijai suteikti ir kategorijai įgyti.

Per 2022 m. Universitete įsteigta naujų struktūrinių padalinių: Kokybės ir strategijos stebėsenos tarnyba, Studentų reikalų tarnyba, sujungiant 4 padalinius, įkurta Infrastruktūros valdymo tarnyba, panaikinta Slaugos fakulteto Elgesio medicinos klinika, įsteigtos naujos informacinių sistemų saugos, skaidrumo ir lygių galimybių pareigybės.

Mokslo žiniomis grįsta sveikatos sistema ir tvarios technologijos

Kadangi LSMU per artimiausią penkmetį iš studijų universiteto siekia tapti mokslo universitetu, pirmą kartą Ataskaitos mokslo srities rezultatai pristatyti pirmiau, nei studijų srities.

■ LSMU prorektorė mokslui prof. Vaiva Lesauskaitė.

LSMU prorektorė mokslui prof. Vaiva Lesauskaitė pabrėžė, jog svarūs moksliniai tyrimai galimi tik pritraukiant jaunos talentus, kurie užtikrina ne vien mokslo tyrimų, bet ir paties Universiteto tvarumą. 2022 m. LSMU net dešimtyje mokslo kryptų studijavo 243 doktorantai. Mokslo kokybę atspindi mokslinių publikacijų kokybė. Net 78 proc. visų mokslo publikacijų paskelbta tarptautiniuose aukščiausio cituojamumo žurnaluose, kurie priskiriami 1–2 kvartiliui.

Svarbi mokslinių tyrimų dalis – laimėtas finansavimas. Pernai

LSMU iš viso vykdė 225 projektus, daugiausia jų – laimėjus Lietuvos mokslo tarybos (LMT) finansavimą. Vykdyti ir 6 Europos Komisijos (EK) finansuojami projektai. Džiugu, kad per praėjusius metus laimėtas EK finansavimas net vienuolikai naujų projektų, kurie pradėti vykdyti šiemet.

„Tad tikėtina, kad turime pagrindo geresniems kitų metų ataskaitos rodikliams“, – vylėsi prorektorė.

Kiek vidutiniškai lėšų praėjusiais metais laimėjo vienas mokslininko etatas? Pasak prof. V. Lesauskaitės, pasiekimai – ištis neblogi: daugiausiai iš LMT finansuotų projektų Medicinos fakulteto mokslininkui tektų bemaž 22 tūkst. eurų, vienam Farmacijos fakulteto mokslininkui iš sutarčių su verslu teko 18–19 tūkst. eurų. 2022 metai buvo ypač sėkmingi Kardiologijos institutui: vienas mokslininkas pritraukė beveik 29 tūkst. eurų. Prorektorė aptarė ir atskirų sričių pažangos vertinimo rodiklius.

Konkurencingi absolventai ir akademinis meistriškumas

■ Prorektorius studijoms prof. Kęstutis Petrikonis.

„Išsikėlėme strateginį tikslą parengti sėkmingus, globaliems iššūkiams pasirengusius absolventus, sukurti tvarią, patrauklią studijų aplinką, kurioje galėtų tobulėti naują vertę kuriantys dėstytojai. Šiame strateginės plėtros etape numatyta daugiau dėmesio skirti dėstytojams“, – akcentavo prorektorius studijoms prof. Kęstutis Petrikonis.

Pasak prorektoriaus, praėjus laikotarpis pažėrė iššūkių. Pagal studentų skaičių grįžta į 2019 metus: dėl COVID-19 pandemijos ir geopolitinės situacijos mažėjo užsienio studentų. Pernai dėl prastai išlaikyto matematikos egzamino nemažai abiturientų prarado galimybę stoti į valstybės finansuojamas vietas.

Universitetas užsibrėžęs toliau didinti Universitete studijuojančių užsienio studentų skaičių – praėjusiais metais padaugėjo stojančių į studijų programas anglų kalba. Priimant vietas stojančiuosius keliamas ambicingas tikslas pasiekti, kad apie 80 proc. stojančiųjų konkursinis balas siektų 7.

„Šie metai parodys, kaip suge-

bėjome pritaikyti savo priėmimo strategiją“, – pastebėjo prorektorius.

Sveikas žmogus ir sveikas gyvūnas

■ Prorektorius klinicinei medicinai prof. Renaldas Jurkevičius.

Prorektorius klinicinei medicinai prof. Renaldas Jurkevičius aptarė, kaip LSMU bendradarbiauja su universitetinėmis ligoninėmis ir priemonės kuriant sveikesnes darbo ir mitybos sąlygas Universitete.

Apklausų duomenimis, per 1,4 tūkst. Universiteto bendruomenės narių reguliariai sportuoja. Augo gyvensenos, tvaraus Universiteto iniciatyvų darbuotojams ir studentams skaičius. Auga LSMU reikšmė visuomenėje: per 60 proc. visų ekspertinių pasisakymų sudaro Universiteto atstovų pasisakymai. Net 1216 asmenų, dirbančių LSMU ligoninėse, kartu dalyvauja ir Universiteto mokslo bei studijų veikloje.

■ LSMU Veterinarijos akademijos kancleris prof. Mindaugas Malakauskas.

LSMU Veterinarijos akademijos kancleris prof. Mindaugas Malakauskas pristatė Ataskaitos dalį, susijusią su gyvūnų sveikata. Ugdant atsakingą visuomenės požiūrį į gyvūnus ir jų vaidmenį visuomenėje, per 2022 m. organizuoti 9 renginiai. Praėjusiais metais įkurtas Zoonozijų tyrimų centras pradės veiklą šiemet – jis aktyvins šviečiamąsias ir mokslines šios srities veiklas. Pernai pasiektas itin aukštas 28 paslaugų ir ekspertinių paslaugų rodiklis.

Ivairioms institucijoms pateikti 22 siūlymai, tarp jų – Gyvulininkystės instituto mokslininkai aktyviai dalyvavo rengiant teisės aktus, buvo įsitraukta į Šiaurės ir Baltijos šalių gyvūnų gerovės tyrimo veiklas.

2022 m. buvo pirmieji metai, kada ištisus metus buvo teikiamos gyvūnų neurologijos paslaugos, išnaudojama magnetinio rezonanso tyrimų sistema. Tikimasi, kad šių paslaugų skaičius galėtų dar augti.

Tvarus universitetas

■ LSMU Administracijos ir finansų direktorė Laima Matusevičienė.

LSMU Administracijos ir finansų direktorė Laima Matusevičienė išsamiai pristatė, kas per praėjusius metus pasiekta įgyvendinant Tvaraus universiteto strateginės plėtros kryptį.

„Vadovų mokymų iniciatyva buvo nauja Universiteto bendruomenei, bet jau nemažai metų sėkmingai taikoma Kauno klinikose ir Kauno ligoninėje. Tikimės, kad pratęsus šiuos mokymus jie taps gražia, Universiteto bendruomenę telkiančia tradicija“, – pastebėjo L. Matusevičienė.

Praėjusiais metais buvo baigti Kardiologijos instituto antstatų rekonstrukcijos darbai. Žymus – beveik dvi dešimtys – kitų tęsiamų infrastruktūros projektų skaičius. Dalis jų bus įgyvendinti 2023-aisiais metais. 2022 metais, nepaisant mažėjančių infrastruktūros sukūrimą ar atnaujinimą finansuojančių programų ir kvietimų skaičiaus, pavyko pritraukti daugiau nei 2 mln. eurų papildomą finansavimą kultūros paveldo objektų išsaugojimui, bendrabučiui, esančiam Dainavos g. atnaujinti, saulės energetikos plėtrai ir kitoms iniciatyvoms.

2022 metais įvyko reikšmingi informacinių technologijų ir skaitmenizacijos srities pokyčiai: pradėta naudoti nacionalinė buhalterinės apskaitos FVAIS sistema, skaitmenizuotas e-sąskaitos procesas, perkelti į elektroninę erdvę 13 vidaus dokumentų ir susijusių procesų, atlikta eilės valdymo ir veiklos procesų analizė, rengiantis jų diegimui tiek 2022, tiek vėlesniais metais.

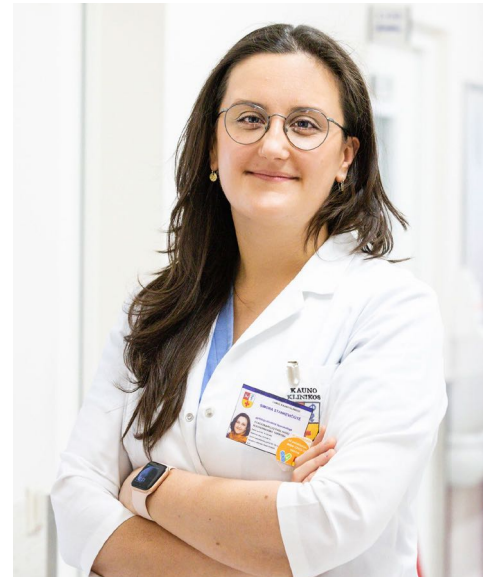
Apibendrinamas plačiai aptartus 2022 m. Universiteto veiklos rezultatus, LSMU rektorius prof. Rimantas Benetis padėkojo visai Universiteto bendruomenei, prisidėjusiai rengiant šį svarbų dokumentą.

Universiteto veiklos 2022 m. ataskaitai pritarė LSMU senatas, LSMU rektorius atsisakė Universiteto tarybai, ataskaitą taryba patvirtino.

Kauno klinikose nė dvejų metų neturinčiai mergaitei pritaikytas gydymas genų terapija

■ Kauno klinikų Neurologijos klinikos gydytoja vaikų neurologė Milda Dambrauskienė.

■ Kauno klinikų gydytoja klinikinė farmakologė Simona Stankevičiūtė.

1» „Įprastai šių vaistų pacientams reikia visą gyvenimą, – apie ligos gydymą aiškina M. Dambrauskienė. – Pastebima, kad atlikus genų terapiją, pacientams nebereikia sudėtingo gydymo kitais medikamentais.“

Gydymas injekcijomis į stuburo kanalą taikytas pacientei – nė dvejų metų neturinčiai Milanai, kuriai ir suleisti genų terapijos vaistai. Milanos mama Greta sako, kad taikant gydymą, Milano padarė didelį progresą, kovojant su spinaline raumenų atrofija. Nepaisant to, mergaitės kvėpavimo funkcija blogėjo, atsirado valgymo sutrikimų. „Vienas iš sprendimo būdų, galinčių padėti Milanai, yra genų terapija. Džiau-

giamės, kad pagaliau sulaukėme šio gydymo ir gausime vaistą. Tikimės, kad pritaikius gydymą, mūsų dukrytė dar labiau sustiprės, galės pati valgyti per burną ir taps savarankiškesnė“, – neslepia Greta.

Spinalinė raumenų atrofija, kuria serga Milano, pasireiškia dėl vieno iš genų mutacijos. Šis genas leidžia gaminti baltymą, būtiną normaliai nervų, kontroliuojančių raumenų judesius, funkcijai palaikyti. Nepakankama šio baltymo gamyba organizme lemia gyvybiškai svarbių ląstelių – motorinių neuronų, nykimą. Pasak gydytojos klinikinės farmakologės, dėl šio baltymo trūkumo nusilpsta raumenys, kūdikis praranda galimybę savarankiškai judėti, o vėliau valgyti ir kvėpuoti.

Genų terapija – tai vieną kartą gyvenime atliekama valandos trukmės vaisto infuzija į veną. „Taikant genų terapiją, į organizmą suleidžiama geno, kurio pacientas neturi, kopija. Ši kopija yra įdėta į virusinį nešiklį. Virusas nėra aktyvus, negali sukelti virusinės ligos simptomų, tačiau jis leidžia geno kopijai patekti į nervų ląstelę ir ši ima gaminti reikiamą baltymą ir taip atkurti nervo funkciją“, – pasakoja S. Stankevičiūtė. Po vaisto suleidimo būtina stebėti pacientus dėl šalutinio vaisto poveikio, skiriamas apsauginis gydymas, leidžiantis sumažinti nepageidaujamų reakcijų riziką.

Vaisto veikliąsias medžiagas sudaro baltymas, o pernešėjo vaid-

menį atlieka žmogui nepavojingas virusas. Neuronų branduoliuose pagal naująjį geną pradedama visaverčio baltymo, atsakingo už motorinius neuronus, gamyba. „Vaistas pereina per kraujo ir smegenų barjerą ir šią genetinę informaciją perkelia į paciento motorinius neuronus, todėl pats paciento organizmas pradeda gaminti reikalingą baltymą“, – pažymi gydytoja klinikinė farmakologė.

Nors atlikus genų terapiją kito gydymo spinalinei raumenų atrofijai nebereikia, tačiau taip pat svarbu tęsti daugiadalykę visapusišką priežiūrą. „Pacientams, sergantiems šia liga, svarbu nuolat teikti pagalbą, padedančią užtikrinti kvėpavimą ir mitybą, gauti reguliarią kineziterapi-

ją, ortopedinę pagalbą“, – sako gydytoja vaikų neurologė.

Suleidus šį vaistą Milanai, tikimasi, kad jos funkcinė būklė ir toliau gerės. „Šalia visų motorinių funkcijų pagerėjimo yra vilties, kad sumažės papildomos plaučių ventiliacijos poreikis, o vėliau mergaitė galės būti maitinama ne tik pro gastrostomą, – sako gydytoja vaikų neurologė. – Nors didžiausias privalumas tai, kad nebereikės invazinių injekcijų į stuburo kanalą.“

Genų terapija, kuri skirta spinalinei raumenų atrofijai gydyti, tinkama tik patiems mažiausiems šia liga sergantiems pacientams. Europos Sąjungoje šis vaistas gali būti skiriamas iki 21 kilogramo svorio vaikams.

Kauno klinikų inf.

Ligoninės žengia permmainų keliu – nuo paslaugų pokyčių iki inovacijų diegimo

Šalies ligoninės turi keistis ir pagal paslaugų struktūrą, ir pagal taikomus veiklos organizavimo būdus, tik taip pavyks susigrąžinti ir medikų, ir pacientų pasitikėjimą. Tai konstatuota Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) organizuotoje konferencijoje Šiauliuose „Regioninių ligoninių ateitis“. Kad šalies gydymo įstaigos juda permmainų keliu, įrodė pristatyti gerieji pavyzdžiai bei jų rezultatai: į rajonines gydymo įstaigas sugrįžo ir pacientai, ir medicinos personalas. Kaip pagalba permmainų keliu žengiančioms gydymo įstaigoms suplanuotos ir milijoninės investicijos.

Sveikatos apsaugos ministras Arūnas Dulkys teigia, kad lūkesčiai rajoninėms gydymo įstaigoms dideli – 80 proc. būtiniausių sveikatos paslaugų gyventojams būtų suteikta šalia namų, bet tam reikia susigrąžinti pacientų ir medikų pasitikėjimą.

„Rajoninių gydymo įstaigų laukia sunki užduotis – susigrąžinti medikų ir pacientų pasitikėjimą,

nes šiai dienai išvykstančių pacientų srautai iš rajonų kartais siekia ir pusę visų gyventojų. Dėl to kyla sunkumų ir prisitraukiant medikus į regionus, nes kokia praktika, kai pacientai neateina pas tave. Lan-kydamasis šalies gydymo įstaigose, matau pokyčius – nuo paslaugų profilio keitimo pagal gyventojų poreikius iki paciento patirties gerinimo. Tai duoda rezultatų, nes yra

savivaldybių, kur ir paslaugų daugėja, ir pacientai grįžta, ir medikų lengviau prisitraukti. Tai strateginė kryptis. Tikiu, kad kartu pavyks pasiekti užsibrėžtų tikslų“, – teigia A. Dulkys.

Pasak viceministrės Danguolės Jankauskienės, kai pacientai grįš į ra-

jonų ligonines, sveikatos paslaugos šalies mastu pasiskirstys racionaliau – laimės ir pacientai, ir medikai, todėl daug dėmesio ir investicijų bus skirta rajoninių ligoninių paslaugų kokybės pokyčiams, kad ji būtų vienoda rajone ir didmiesčių ligoninėse. Geresnei kokybei pasiekti bus

pasitelktos didesnės šeimos gydytojų komandos, daugiau gydytojų konsultacijų, medikų kompetencijoms išlaikyti numatomas minimalus suteikiamų paslaugų skaičius per metus ir kt.

Kauno klinikų medikai išgelbėjo 100-metės gyvybę

Visai neseniai garbų 100 metų jubiliejų atšventusi Valė – puikus pavyzdys, kad sveika gyvensena ir nuoširdus bei profesionalus medikų darbas gali užtikrinti ilgaamžį visavertį gyvenimą. Prieš kelias dienas moteris pajuto stiprų skausmą kairėje krūtinės pusėje, plintantį į kairę ranką. „Pasiguodžiau socialinei darbuotojai, kad jaučiu maudimą krūtinėje. Ji nedelsdama iškviėtė Greitąją medicinos pagalbą (GMP). Taip ir atsidūriau Kauno klinikose“, – prisimena Valė.

Atvykęs GMP automobilis, nedelsiant moterį atvežė į Kauno klinikų Kardiologijos klinikos Kardiologijos intensyviosios terapijos skyrių. Čia, atlikus būtinus moters sveikatos tyrimus, Valei diagnozuotas miokardo infarktas. Prof. Olivija Dobilienė, Kauno klinikų Kardiologijos klinikos Išeminės širdies ligos skyriaus vadovė, pastebi, kad išgelbėti Valę padėjo greitai suteikta pagalba, nes ištikus miokardo infarktu – laikas ypatingai svarbus.

„Ištikus miokardo infarktui, kiekviena pradelsta minutė gali kainuoti gyvybę. Kuo greičiau galėsime suteikti pagalbą pacientui, tuo geresnių gydymo rezultatų sulauksime, – pabrėžia prof. O. Dobilienė. – Efektyviai veikianti miokardo infarkto klasterio sistema lėmė tai, kad pacientė laiku GMP automobiliu atvežta į Kauno klinikas intervencinei vainikinių arterijų procedūrai atlikti.“

Miokardo infarktas – tai širdies liga, kai dėl širdies kraujotakos pažeidimo širdies raumuo. Agnė Liuizė, Kauno klinikų Kardiologijos klinikos gydytoja kardiologė, sako, kad ši liga dažniausiai pasireiškia staiga stipriu maudimu kairėje krūtinės pusėje, plintančiu į kairę ranką arba žandikaulį, kaip nutiko ir Valei. „Įprastai šis skausmas būna intensyvus. Taip pat gali pilti šaltas prakaitas, atsirasti silpnumo jausmas, dusulys“, – teigia A. Liuizė.

Klatingą širdies ligą gali lemti daugybė veiksnių, o vieni svarbiausių yra: genetiniai veiksniai (kai šeimoje pirmos eilės giminių tarpė buvo sirgusių infarktu ar staiga mirusių, ypač jaunesnių nei 55 metų vyrų ar 65 metų moterų). „Taip pat miokardo infarktą sukelti gali padidėjusi cholesterolio koncentracija,

Per metus į Kauno klinikas atvyksta daugiau nei 1,7 tūkst. pacientų, kuriems diagnozuotas miokardo infarktas.

aukštas arterinis kraujo spaudimas, rūkymas, antsvoris, mažas fizinis aktyvumas, cukrinis diabetas. Šie rizikos veiksniai gali sukelti ankstyvą aterosklerozę, kuri sukelia miokardo infarkto išsivystymą“, – pasakoja gydytoja kardiologė.

Patekusi į Kauno klinikas, Valė skubiai nuvežta Intervencinės kardiologijos operacinę, kurioje jai sėkmingai atlikta vainikinių arterijų angioplastika. „Tyrimų metu pastebėta, kad reikšmingai susiaurėjusi pagrindinė pacientės širdies vainikinė arterija – priekinė tarpšilvelinė šaka, neretai liūdnai apibūdinama kaip „našlės arterija“. Atlikus procedūrą, sėkmingai atkurta kraujotaka šioje arterijoje, maitinančioje širdies raumenį“, – pažymi A. Liuizė.

Prof. O. Dobilienė priduria, kad įtarus miokardo infarktą, svarbu nedelsiant kviesti GMP. „Jų darbuotojai turi galimybę iš karto patvirtinti arba paneigti miokardo infarkto diagnozę, o ją nustačius, siųsti pacientą į Intervencinės kardiologijos

■ Kauno klinikų Kardiologijos klinikos Išeminės širdies ligos skyriaus vadovė prof. Olivija Dobilienė.

■ Kauno klinikų Kardiologijos klinikos gydytoja kardiologė Agnė Liuizė.

■ 100-metė pacientė Valė.

Kauno klinikų nuotr.

centrą, – sako ji. – Džiaugiamės, kad šiai pacientei galėsime padovanoti 101-uosius gyvenimo metus.“

Šiandien Valė po atlikto gydymo jaučiasi daug geriau, šypsosi ir laukia, kada galės keliauti namo pas anūkus. „Esu labai dėkinga, kad Kauno klinikų medikai išgelbėjo mano

gyvybę, – šypsosi ji. – Manau, kad vienintelė ilgaamžio gyvenimo paslaptis – sveikai maitintis, nesinerinti ir daug bėgioti.“

Per metus į Kauno klinikas atvyksta daugiau nei 1,7 tūkst. pacientų, kuriems diagnozuotas miokardo infarktas. Gydytojai primena, kad

miokardo infarktas – pavojinga liga, nes net ir mažas širdies pažeidimas gali sukelti gyvybei grėsmingas širdies aritmijas ar net staigią mirtį, todėl pajutus pirmuosius simptomus, būtina kviesti GMP ir vykti į gydymo įstaigą.

Kauno klinikų inf.

avevita | REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g1l>
Leidinyas skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Algimantas TAMELIS, Medicinos fakulteto dekanas
Vita RIŠKEVIČIENĖ, Veterinarijos fakulteto dekanė
Rolandas STANKEVIČIUS, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

| RĖMĖJAS:

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 8 37 407433, vt. 5128
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 8 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIUTĖ-ŠVIAŽIENĖ
Jovita GUDELEVIČIUTĖ

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Raminta NAGELYTĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ, Akademinės leidybos skyriaus vadovė, tel. 8 37 327243, vt. 5131
Aida JAKIMAVIČIENĖ, redaktorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Karjeros planavimo parodoje LSMU atstovai pristatė Universiteto siūlomas studijas

Kovo 30–31 dienomis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) atstovai dalyvavo didžiausioje šalyje mokymosi, žinių ir karjeros planavimo parodoje „Karjera & studijos 2023“. Čia jie dalyviams pristatė Universiteto siūlomas studijų programas, priėmimo reikalavimus, papasakojo apie studijų procesą, užklasines veiklas ir praktikos galimybes.

Miglė Smaidžiūnaitė,
LSMU Komunikacijos tarnybos
Komunikacijos ir rinkodaros
specialistė

**Žmogaus ir gyvūno
gydymą galėjo išbandyti
praktiškai**

LSMU Studentų reikalų tarnybos vadovės, studentų dekanės Lauros Malakauskienės teigimu, į parodą konsultuoti atvykę moksleiviai dažniausiai klausia apie priėmimo reikalavimus, studijų trukmę, domisi, kokius dalykus mokysis bei kada galės atlikti pirmąsias praktikas su tikrais pacientais. Ji pastebi, kad dažnai jaunuoliai atvyksta jau tvirtai žinodami, kad nori savo gyvenimą sieti su medicina ar veterinarija, todėl noriai išbando fakultetų siūlomus

gydymo ir procedūrų atlikimo įgūdžių simulatorius.

„Nesvarbu, ar nori gydyti gyvūną, ar žmogų – simulatoriai naudingi daugelyje sveikatos studijų programų, nes jie leidžia savo rankomis patirti, ką reiškia leisti vaistus, imti kraują, atlikti operaciją ir šių įgūdžių mokytis saugiai. Pabandę tai padaryti, dauguma mokinių sako, kad tai sunkiau, nei atrodė iš šono, kad dirbant sušilo, išmušė prakaitas. Pabrėždama juos nuraminu, kad tai normalu – juk viskas išmokstama, tereikia praktikos.

Būtent todėl didelę dalį mūsų siūlomų studijų sudaro įvairaus pobūdžio praktikos, kurių metu studentai pradžioje mokosi su manekėnais, simulatoriais, vėliau – dirba su tikrais pacientais ir perima patirtį iš daugelį metų juos gydančių auto-

ritetų“, – dalyvavimo parodoje įspūdiškai dalijosi studentų dekanė.

Ji pridūrė, kad išbandyti daugiau praktinių veiklų moksleiviai galės birželio pabaigoje vykšančioje LSMU vasaros stovykloje.

Paneigė vyraujančius mitus

Pasak parodoje Universitetui atstovavusios Slaugos studijų programos studentės Benitos Brazaitės, dažnai moksleiviai užduoda labai konkrečius klausimus, pavyzdžiui, kokių brandos egzaminų reikia, kaip jiems pasiruošti, kas sudaro stojimo balą. Konsultuojančių studentų jie prašo pasidalyti savo asmenine patirtimi, klausia, ar egzistuojantis mitas, kad studijuojantiems sveikatos mokslus nelieka laiko laisvalaikiui, tiesa.

„Tokių atvejų papasakoju apie

Organizatorių nuotr.

savo patirtį, kad esu labai įsitraukusi į LSMU studijų gyvenimą – priklausau Studentų atstovybei ir Studijų programos komitetui, tačiau nesu užsiėmusi knygomis ar pametusi galvą nuo streso. Minėtos veiklos padeda man atsipalaiduoti, suteikia galimybę smagiai praleisti laiką, leidžia pažinti dėstytojus ir pakalbėti su jais apie gyvenimiškus dalykus, ne tik apie mokslus“, – pasakojo pirmakursė, neseniai dar pati ieškojusi savo karjeros kelio.

Susipažinti su išskirtinėmis Universiteto studijų programomis bei galimybėmis, kurios atsiveria

jas baigus, studentai galėjo ne tik LSMU standuose, bet ir prezentacijų erdvėje. Pirmąją parodos dieną Visuomenės sveikatos fakulteto lektorius dr. Tomas Vaičiūnas mokiniams papasakojo apie visuomenės sveikatos specialisto darbo ypatumus. Antrąją dieną Slaugos fakulteto Sporto medicinos klinikos profesorius Laimonas Šiupšinskas auditorijai pristatė didelio susidomėjimo sulaukusį pranešimą „Sporto kineziterapeuto darbas Lietuvos krepšinio rinktinėje“, kurio metu pasidalijo savo patirtimi dirbant su aukščiausio lygio šalies sportininkais.

Ligoninės žengia permmainų keliu – nuo paslaugų pokyčių iki inovacijų diegimo

3» Šalies ligoninių tinklą kaip ir dabar sudarys kelių tipų ligoninės: rajono lygmens ligoninės, didžiosios daugiaprofilinės ir universitetinės ligoninės-kompetencijų centrai. Nauja tai, kad atsižvelgiant į sveikatos paslaugoms keliamus kokybės reikalavimus, rajonų ligoninės orientuojamos teikti saugias dienos stacionaro, ambulatorines ir dienos chirurgijos paslaugas, o daugiaprofilinės ligoninės penkiuose regionuose centruose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje) teiks visas antrinio ir kai kurias tretinio lygio paslaugas. Planuojama, kad kiekvienoje apskrityje veiks stiprūs reanimacijos, akušerijos, vaikų ligų, chirurgijos, psichikos stacionaro ir kiti būtinausi skyriai. Trys universitetinės ligoninės (Kauno klinikos, VUL Santaros klinikos ir Klaipėdos universitetinė ligoninė) teiks tretinio lygio paslaugas, aktyviai diegs inovacijas, stiprins studentų rengimo bazes, bendradarbiaus su rajonų ligoninėmis.

**Gerieji pavyzdžiai:
pertvarkė paslaugas –
sugrįžo pacientai**

Konferencijoje gerą pokyčių patirtimi dalijosi ligoninių vadovai – kaip keitėsi jų rajono ir didmiesčio ligoninės.

Apie bendradarbiavimą kaip galimybę suteikti geresnes sveikatos paslaugas kalbėjo Respublikinės

■ Konferencijoje „Regioninių ligoninių ateitis“ Danguolės Jankauskienės pranešimas.

Šiaulių ligoninės direktorius Mindaugas Pauliukas: „Bendradarbiaujant taupomas laikas, keičiamasi patirtimi, specialistai auga profesinėje srityje ir kaip asmenybės. Šiandien akcentuočiau ne gydytojų, o įstaigų bendradarbiavimo trūkumą“.

Vadovas sakė, kad pagal gydytojų skaičių, tenkantį 10 tūkst. gyventojų, Europos Sąjungos šalių sąrašė Lietuva užima ketvirtą vietą iš turinčiųjų daugiausiai gydytojų, tačiau atsiliekame pagal slaugytojų skaičių. Išaugus slaugytojų poreikiui, Šiauliuose planuojama atidaryti Vilniaus universiteto Slaugos akademiją, kurios studentai praktiką galės rinktis čia pat.

Joniškio ligoninės direktorius, skubiosios medicinos gydyto-

jas Martynas Gedminas papasakojo, kaip pavyko atgaivinti ligoninę: „Vertindami realius bendruomenės poreikius, perdėliojome procesus ir pamatėme, kad stacionariųjų paslaugų apimtys sumažėjo bene dvigubai, tačiau itin išaugo ambulatorinių ir dienos medicinos paslaugų poreikis. Šio projekto pasisekimas – stulbinantis. Turime stiprų dienos chirurgijos skyrių, į kurį atlikti saugių mažos rizikos operacijų ar procedūrų atvyksta pacientai iš aplinkinių rajonų ir net didmiesčių“.

**Bendradarbiauja
pasitelkdami inovacijas**

Kauno klinikų skubiosios medicinos gydytoja rezidentė Gailė Damulevičiūtė konferencijos dalyvių

ragino nebijoti technologijų. Gydytoja rezidentė, kuruojanti LSMU Kauno klinikų Telemedicinos centro darbą, teigė, kad vien per pirmuosius tris darbo mėnesius jų centras suteikė per 500 konsultacijų rajoninėms ligoninėms.

„Paslaugų poreikis auga. Bandomajame projekte kol kas konsultuojame tik kai kurių ligoninių skubios pagalbos skyrius. Tikimės, kad ateityje telemedicinos paslaugos taps prieinamos visoms šalies ligoninėms, pradžioje apimant skubiosios pagalbos skyrius, vėliau ir ambulatorines paslaugas“, – planais dalijosi gydytoja rezidentė G. Damulevičiūtė.

Be Kauno klinikų, telemedicinos paslaugas teikia VUL Santaros klinikos ir Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė (RVUL). Ateityje tokie centrai planuojami Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio ligoninėse. Bendradarbiavimas ir konsultavimasis su aukštesnių kompetencijų kolegomis yra normali pažangių šalių ligoninių praktika.

Naujovės diegiamos ir sveikatos paslaugų skaitmeninimo srityje – tai e. sveikatos ir išankstinės pacientų registracijos (IPR) sistemos tobulinimas. Šie įrankiai palengvina medikų darbą ir žmonių galimybes rinktis paslaugas visoje Lietuvoje – sistema rodo, kurioje gydymo įstaigoje paslaugą galima gauti greičiausiai. Sveikatos apsaugos ministerijos atstovė Simona Grice-

Ši konferencija yra kovo-balandžio mėnesiais vykstančio sveikatos reformai skirtų renginių ciklo dalis.

Kitą savaitę vyks šie renginiai:

■ **balandžio 3 d. Panevėžyje tema „GMP pertvarkoma: kokybiškos paslaugos piliečiams ir perspektyvi darbo vieta darbuotojams“.**

■ **balandžio 6 d. Klaipėdoje tema „Sveikatos sistemos žmogiškieji ištekliai: planavimas, rengimas, pritraukimas“.**

nė sakė, kad diegiami nauji funkcionalumai e. sveikatos sistemoje leis dar labiau skaitmenizuoti paciento sveikatos istoriją ir mažinti eiles, siekti skaidraus įstaigų darbo, todėl labai svarbu, kad kuo daugiau įstaigų pateiktų priėmimo laikus pas gydytojus per šią sistemą.

Ministerijos Investicijų departamento direktorė Edita Laurinavičienė pristatė investicijų kryptis, skirtas pokyčiams. Numatytos 853,72 mln. eurų investicijos iš Europos Sąjungos investicinių fondų (Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo) ir Ekonomikos gavimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšos, taip pat papildomai bus skirtos valstybės biudžeto lėšos. Šios lėšos skirtos sveikatos sistemos pokyčiams įgyvendinti iki 2030 metų. Tikimasi, kad prie pertvarkos pokyčių prisidės ir savivaldybės bei pačios gydymo įstaigos.

SAM Komunikacijos skyriaus inf.

LSMU gimnazijos dešimtmetis: nuo pirmų žingsnių tikėjo tuo, ką daro

Po sėkmingo dešimtmečio starto ir į aukštumas iškeltos mokslo kartelės, LSMU gimnazija verčia dar vieną puslapį, o jame rikiuoja naujus ambicingus tikslus.

Idėja virto kūnu

Viskas prasidėjo 2010-aisiais, kai tuometis Kauno medicinos universitetas (KMU) ir Lietuvos veterinarijos akademija (LVA) pasirašė universitetų sujungimo sutartį ir paskelbė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto eros pradžią. Šis dviejų aukštųjų mokyklų susivienijimas vadinamas vienu sėkmingiausių Lietuvoje.

„Kaip aš sakau, visoms institucijoms ir žmonėms galioja vienas principas – jei nori būti matomas tarp stipriausių, pats būdamas stiprus, tu turi turėti kažką tokio, ko neturi kiti“, – taip, anot Lietuvos gydytojo kardiologo, habilituoto biomedicinos mokslų daktaro, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kardiologijos klinikos vadovo, LSMU rektoriaus emerito prof. Remigijaus Žaliūno, tuo metu ėjusio KMU rektoriaus pareigas, kilo mintis įkurti mokyklą.

Kelias nuo sumanymo iki jo išpildymo buvo ganėtinai trumpas. Vardan tikslo pečius surėmė patys didžiausi entuziastai – LSMU bendruomenė ir tėvai, patikėję idėją.

2013-ųjų rugsėjį pirmuosius mokinius pasveikino naujoji moks-

lo šventovė su vienais geriausių mokytojų priešakyje.

„Prieš dešimt metų turėjau svajonę, kad po dešimt metų į mokyklą norės patekti daugybė ketvirtokų ir jų tėvų. Ir tikrai neapsirikau. Šiandien matome, kad konkursai į gimnaziją yra vieni didžiausių mieste. Dar svajoju, kad būtume vieni geriausių mieste.“

Šiandien LSMU gimnazija yra viena iš akademiškai stipriausių, neabejotinai, viena iš visapusiškiausių mokinių ugdančių mokytojų įstaigų, frankofoniškiausia šalies mokykla ir visi išorės tyrimai sako, kad čia – puikiai mokytojų ir mokinių santykiai. Viso to pagrindas yra LSMU – altruistiškiausias universitetas, įdėjęs milžinišką indėlį, kad ši mokykla gyvuotų ir būtų visų mūsų namai, – gimnazijos vadovas Arūnas Bučnys džiaugėsi, kad šioms jo svajonėms buvo lemta išsipildyti, todėl drąsiai kūrė naujus ateities planus. – Dabar svajoju, kad geriausias veiklos įvertinimas bus, kai alumnai į mokyklą atves savo vaikus.“

Linkėjo toliau augti

LSMU gimnazijai minint savo dešimtmetį, gražių žodžių bendruo-

menei negailėjo į šventinį renginį susirinkę svečiai. Lietuvos gydytojas kardiologas, biomedicinos mokslų daktaras, širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikos vadovas, LSMU rektorius Rimantas Benetis gimnazijai prognozavo klestėjimą. LSMU dekanų atstovas, Anestezijos klinikos vadovas prof. dr. Andrius Macas dėkojo mokytojams už jų darbą ugdant naują, stiprią kartą, o gimnazijos mokiniams priminė, kad jie labai laukiami LSMU.

Respublikinės Kauno ligoninės direktorė prof. dr. Diana Žaliaduonytė linkėjo nesustoti, kilti, plėstis, tobulėti, išugdyti daug specialistų, o svarbiausia – gerų žmonių. Dovano-damas savo knygą „Širdys ir rankos“, kurioje aprašyta ir LSMU gimnazija, LSMU profesorius, habilituotas biomedicinos mokslų daktaras, gydytojas infektologas Alvydas Laiškonis mokyklos bendruomenei dėkojo, kad ši puoselėja frankofoniškas tradicijas ir yra didžiausias frankofonijos centras visoje šalyje.

„Galvojome, ką dovanoti ir labai pataikėme su šiuo simboliniu stiklo obuoliuku. Prieš dešimt metų jūs mums patikėjote sodinti obelį,

duodančią vaisius. Vieni jų nuriedėjo į mediciną, kiti į inžineriją. Linkime toliau augti, plėstis ir ne vieną dešimtmetį skinti vaisius“, – kalbėjo bendrovės „Statybų vizija“, kuri prieš dešimtį metų mokyklą pavertė modernia ugdymo įstaiga, atstovas.

Atidengta atminimo lenta

Dieną leidę kiek neįprastai – be pamokų, bet su estafete, lobių paieškomis ir gimtadienio atviruko piešimu gimnazijai, moksleiviai džiaugėsi galimybe semtis žinių iš didžiausių savo srities profesionalų. Pastarieji neslėpė, kad darbas mokykloje nėra lengvas, tačiau tik taip galima pasiekti aukštų rezultatų.

„Niekas niekada lengvo darbo nežadėjo. Jūs, mieli kolegos, esate tie, kurie myli vaikus, gerbia, supranta, bendrauja ir bendradarbiauja, skiepia norą gauti žinių, skiepia norą būti gerais, sėkmingais žmonėmis. Jūs esate tie, kurių rankose šalies ateitis. Tie, kurie moko meilės mūsų Tėvynei. Jūs atliekate šventą darbą ir aš neabejoju, kad gimnazijos mokiniai jus visada prisims“, – A. Bučnys, mokyklos vairą laikantis nuo pat jos įkūrimo, džiaugėsi, kad

pavyko suburti pačių geriausių specialistų komandą.

Vieni čia nuo pat pirmųjų dienų, kitiems jauniems, tačiau ambicingiems pedagogams tai – pirmoji darbovietė. Vedami puikių mokytojų, gimnazijos moksleiviai skina laurus ne tik šalies, bet ir tarptautiniuose konkursuose. Garsina Kauno vardą šalyje ir visame pasaulyje.

„Dėkoju 8 laidų 509 alumnams, iškėlusiems pasiekimų kartelę. Dėkoju ir dabartiniams moksleiviams, pažiūrėkite, kokie laimingi jie eina į mokyklą“, – į jauniausius bendruomenės narius kreipėsi įstaigos vadovas.

Minint dešimtmetį, LSMU Veterinarijos akademijos iškilmių salėje buvo surengtas šventinis renginys, o mokyklos asmenybių ir alumnų alėjoje atidengta lenta, žyminti dieną, kai LSMU gimnazija pradėjo rašyti savo istoriją.

Skaityti daugiau: <https://kauno.diena.lt/naujienos/kaunas/miesto-pulsas/lsmu-gimnazijos-desimtmetis-nuo-pirmu-zingsniu-tikejo-tuo-ka-daro-1120028>

Šarūnė Kutinskaitė-Būdaviienė,
„Kauno diena“

Martynas – jauniausias Kauno klinikų recipientas, kuriam transplantuotos kepenys

Martynui pirmosios transplantacijos metu buvo vos 19 metų, antrosios transplantacijos jam prireikė praėjus ketveriems metams nuo pirmosios. „Pirmąjį kartą buvo ir baimės, ir dvejonų, tačiau pasitikėjau gerosiomis kitų pacientų istorijomis bei gydytojais, – prisimena vaikinai. – Antrąjį kartą nuotaikos buvo kiek kitokios – pats prašiau kuo greičiau duoti pasirašyti dokumentus, kad galėčiau keliauti į operacinę transplantacijai.“

Kauno klinikos – vienas iš dviejų medicininių centrų Lietuvoje, kuriose atliekamos kepenų persodinimo operacijos. Pastaraisiais metais čia atliekamas rekordinis skaičius kepenų transplantacijos operacijų: 2021-aisiais atlikta net 16, 2022-aisiais – 19, o šiais metais atliktos jau 4 kepenų transplantacijos.

Liga linkusi progresuoti nepaisant taikomo medikamentinio gydymo

Martynui dar vaikystėje nustatyta uždegiminė žarnyno liga opinis kolitas (OK). OK – lėtinis storosios žarnos gleivinės uždegimas, kuriam būdingas viduriavimas su krauju. Vaikinui taip pat nustatyta su opiniu kolitu susijusi viena reikšmingiausių imuninių kepenų ligų – pirminis sklerozuojantis cholangitas (PSC). „PSC metu pažeidžiami kepenų latakai, ligai progresuojant gali išsivystyti kepenų cirozė, pirminis kepenų ar kepenų latakų vėžys“, – pasakoja Martyną gydanti gydytoja doc. Irena Valantienė, Kauno klinikų Gastroenterologijos klinikos Gastroenterologijos skyriaus vadovė.

Natūraliai ši liga linkusi progresuoti nepaisant taikomo medikamentinio gydymo. Martynui, sulaukus pilnametystės, liga buvo sparčiai pažengusi, išsivysčiusi kepenų cirozė su ženkliais kepenų funkcijos nepakankamumu ir įvairiomis komplikacijomis. „Vaikinui kartojo infekcijos kepenų latakuose. Vienintelis gyvenbė gelbstintis gydymo metodas – kepenų transplantacija“, – sako docentė.

Vienintelis gydymo metodas – kepenų transplantacija

Martynas, tuo metu būdamas vos 19-os metų, prisimena nekantriai laukęs tinkamo organo donoro. „Mano būklė buvo prasta – man skubiai reikėjo donorinių kepenų. Tuo metu atsirado tinkamos kepenys ir man atlikta pirmoji organo transplantacija“, – pasakoja pacientas.

Tačiau praėjus ketveriems metams po pirmosios kepenų transplantacijos liga atsinaujino. Nors kepenų funkcija visą laiką išliko gera, tačiau dėl kepenų latakų pažeidimo, kurią sąlygojo atsinaujinusi liga, kartojo bakterinės infekcijos, formavosi abscesai (pūlingi dariniai) kepenyse, stebėtas ne vienas sepsio epizodas. „Pacientui taikyta įvairi ilgalaikė antibakterinė ir priešgrybelinė terapija, atlikti inovatyvūs endoskopiniai kepenų latakų stentavimai, tačiau paciento kepenyse rudenančios infekcijos išgydyti nepavyko, dėl to vaikinui grėsė gyvybei grėsmingos komplikacijos“, – teigia doc. I. Valantienė.

Martynas vėl įtrauktas į recipientų sąrašą ir po dviejų mėnesių sulaukė antrojo donorinio organo. Abi kepenų transplantacijos sėkmingai

gai atliko prof. Giedrius Barauskas, Kauno klinikų Chirurgijos klinikos abdominalinės chirurgijos gydytojas.

Martynas recipientas po transplantacijų ragina nenumoti ranka į kūno siunčiamus signalus ir vos pajutus ką nors nebūdinga – kreiptis pagalbos į specialistus. „Jeigu jaučiatės blogai – nedelskite, kreipkitės į gydytojus. Juk geriau pasitikrinti ir išgirsti, kad viskas gerai, nei ignoruoti skausmus ir taip kenkti sau“, – sako pacientas.

Ligos įkaltai

Docentė pabrėžia, kad tokių pacientų kaip Martynas gydymas

skirtas ligos progresavimui stabdyti, sulėtinti ir gydyti sukeltas ligos komplikacijas. „Tam tikra prasme esame ligos įkaltai, nes efektyvus gydymo metodo, užkertančio kelią ligos progresui, – nėra, – teigia doc. I. Valantienė. – Šiandien vienintelis efektyvus gydymo metodas, esant labai pažengusiai ligai, kuris pagerina išgyvenamumą – kepenų transplantacija.“ Po diagnozės nustatymo, neatlikus kepenų transplantacijos, pacientai išgyvena apie 12 metų, o po kepenų transplantacijos pacientų gyvenimo kokybė ypač pagerėja, dešimties metų išgyvenamumas siekia 70 proc.

Po kepenų transplantacijos Martynas baigė mokyklą, grįžo į socialinį gyvenimą. Visame gydymo procese tiek iki transplantacijos, tiek po jos aktyviai dalyvauja ir bendradarbiauja ne tik Martynas, bet ir visa jo šeima. „Manau, tai vienas pagrindinių variklių, neleidžiančių vaikinui nuleisti rankų, pasiduoti ligai. Nors kovą su grėsminga liga šiai dienai mūsų esame laimėję, ligą žingsniu aplenkę, tačiau budrumo prarasti negalime, – sako docentė. – Tikiu, Martyno laukia sėkminga kelionė. Džiugu, kad prie jos gali prisidėti ir Kauno klinikų komanda.“

Kauno klinikų inf.

■ Kauno klinikų Gastroenterologijos klinikos Gastroenterologijos skyriaus vadovė doc. Irena Valantienė.

Kauno klinikų nuotr.

Programa „Erasmus+“ atveria galimybes plėtoti tarptautinius ryšius

Kovo 27–31 dienomis Lietuvos sveikatos mokslų universitete, Sporto medicinos klinikoje pagal Erasmus+ mobilumo programą svečiavosi Ispanijos kineziterapeutai: prof. dr. Paula Gala Alarcón ir doktorantas Alberto Roldán Ruiz. Kolegos iš Alfonso X el Sabio Universito skaitė paskaitas 2 kurso kineziterapijos programos studentams bei programos „Sveikatinimas ir rehabilitacija“ magistrantams.

Agnė Slapšinskaitė-Dackevičienė,

LSMU MA Slaugos fakulteto
Sporto medicinos klinikos
docentė

Kineziterapeutas Alberto pasakaita „Peties skausmas: ar laikas keisti paradigmą?“ (angl. „Shoulder pain: is it time for a paradigm shift?“) pristatė savo mokslinio tyrinėjimo lauką, kuris susijęs su kaklo regiono įtaka peties skausmui. Kineziterapeutas itin išsamiai dalijosi savo žiniomis apie peties skausmą, ku-

rias įgijo mokymdamasis iš geriausių pasaulio specialistų – prof. Jeremy Lewis, prof. Chris Littlewood, dr. Jo Gibson ir Marcus Bateman. Studentai įtraukiai klausėsi apie Alberto teorijos ir praktikos patirčių sąsajas, kurios beveik išimtinai skirtos pacientams, besiskundžiantiems peties skausmu. Nors savo paskaitos metu doktorantas pristatė McKenzie (MDT), Mulligan (SMWAMs) ir Maitlando metodų taikymą, tačiau ypatingą dėmesį skyrė aktyviai kineziterapijai esant lėtiniam skausmui. Savo paskaitos metu citavo Patrick

Wall, kuris teigia, kad kineziterapija – tai miegantis milžinas gydant skausmą (angl. *Physiotherapy is the sleeping giant in pain treatment*).

Prof. dr. Paula Gala Alarcón turinti daugiau nei 10 metų klinikinę patirtį bei 4 metų patirtį griaučių ir raumenų sistemos ultragarso srityje, dalijosi savo patirtimi susijusia su įvairiomis peties regiono problemomis, atsiradusiomis po krūties vėžio operacijos. Jos pagrindinė domėjimosi sritis – moterų sveikata. Kineziterapeutė pristatė mokslinius tyrimus, atliktus doktorantūros metu. Ji

puikiai adaptavo ir pritaikė savo kalbą mūsų studentams. Nors antrojo kurso studentams tema buvo itin nauja, tai tapo papildomu tarptautinių žinių bagažu ir kitokia mokymosi patirties galimybe. Studentai sužinojo ne tik apie viršdyglinio raumens sausgyslės storio pokyčius, jo matavimą ultragarsu, bet sužinojo, kaip kinta peties judesių amplitudė ir jėga, suvokiama peties negalia, su sveikata susijusi gyvenimo kokybė moterims prieš ir po krūties vėžio gydymo.

Kineziterapeutai taip pat turėjo

galimybę dalyvauti Sporto medicinos klinikos ir Lietuvos sporto federacijos organizuotoje tarptautinėje konferencijoje „Exercise for health and rehabilitation“ (liet. „Fiziniai pratimai sveikatinimui ir rehabilitacijai“). Kiekvienas Erasmus+ kolegų vizitas įkvėpia ne tik geresniam kineziterapijos profesijos suvokimui Europos masteliu, bet ir taip pat praturtina studentų mokymosi dinamiką. Džiaugiamės, kad ir mūsų svečiams viešnagė Lietuvoje neprailgo ir tariaime „hasta la próxima“ (liet. iki kito karto).

Akušerijos ir ginekologijos klinikoje – nauja tapytų paveikslų paroda

Kauno klinikų Akušerijos ir ginekologijos klinikos patalpas papuošė nauja dailininko Šarūno Šarkausko tapytų paveikslų paroda. Dailininko ryškūs, spalvingi darbai patrauks ne tik pacientų bei jų artimųjų, tačiau ir darbuotojų dėmesį.

Kauno klinikų Akušerijos ir ginekologijos klinikos vadovas prof. Mindaugas Kliučinskas džiaugiasi, kad po klinikos šimtmečiui skirtų keturių fotografijų parodų patalpas vėl puošia tapyti paveiksai.

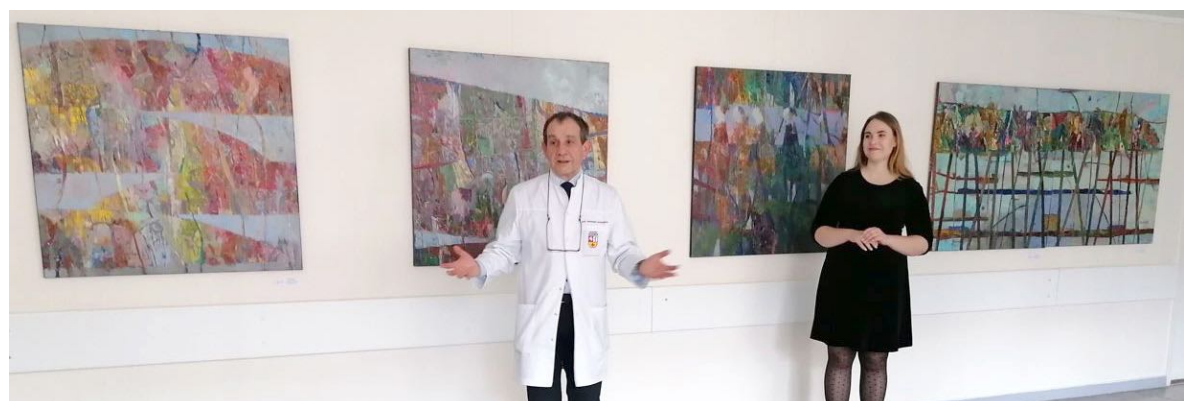
„Iki šiol Akušerijos ir ginekologijos klinikoje siekta pristatyti tik moterų dailininkų kūrybą. Su Š. Šarkausko tapyba pradėdame pažinti su Kauno menininkais, – sako profesorius. – Labai dėkoju „Parko galerijos“ savininkei Jolantai Gutauskienei už pasitikėjimą ir tęsiamą bendradarbiavimą šioje kultūros pažinimo srityje“.

„Parko galerijos“ menotyrininkė Jurgita Ilčiukaitė pasakoja, kad ši paroda – apie išvykimą į salą, paukš-

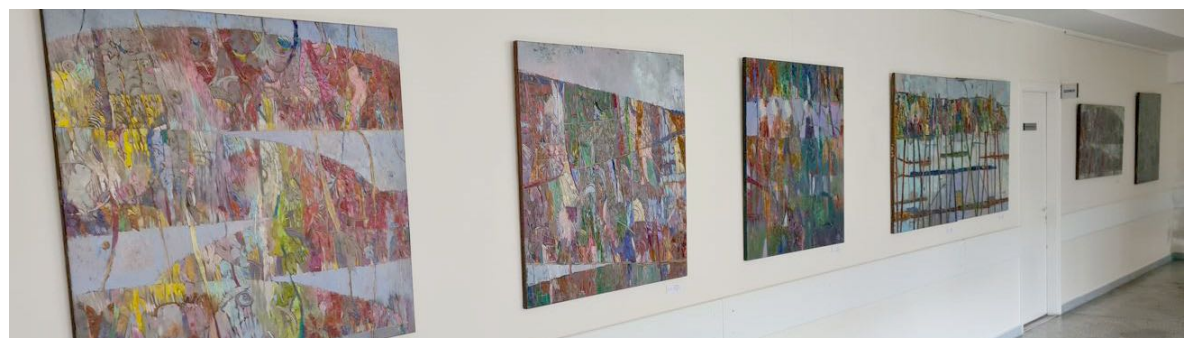
čių, dumblių, lėlių jutimą, apie ramų laiką. Ji pabrėžia, kad Š. Šarkausko paveikslai įdomūs tuo, kad kiekviename iš jų galima ieškoti vis kažko naujo. „Stabtelėkite prie paveikslo ir paieškokite mažų žmogeliukų – jie yra kiekviename kūrinyje. Tie žmogeliukai – mūsų emocijos, mūsų vidinis pasaulis, jausmai, meilė ir draugystė“, – teigia J. Ilčiukaitė.

Tai – pirmoji dailininko Š. Šarkausko darbų paroda Akušerijos ir ginekologijos klinikoje. Prof. M. Kliučinskas priduria, kad klinikos patalpas nuolat puošia menininkų kūriniai, pagyvinantys pacientų ir jų artimųjų bei personalo kasdienybę.

Kauno klinikų inf.

■ Prof. M. Kliučinskas ir menotyrininkė J. Ilčiukaitė.

Alumnai aplankė savo *Alma Mater*

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Veterinarijos akademijos miestelyje įvyko alumnų susitikimas: po trisdešimties metų Centrinuose rūmuose, istorinėje Stasio Jankausko auditorijoje, susitiko tuometės Lietuvos veterinarijos akademijos 18-oji zootekninių laida.

Lina Baršauskienė,
LSMU VA muziejaus vedėja

Susirinkusiųjų bendrakursis, buvęs Gyvulininkystės fakulteto dekanas prof. Paulius Matusevičius, supažindino su Universiteto ir fakulteto pastarųjų dešimtmečių raida, naujovėmis, pasiekimais. Prisiminė dėstytojus, iškeliausiųsių į amžinybę pagerbė tylos minutę.

Susitikime dalyvavo ir kurso kuratorė, plojimais sutikta doc. Jantina Špakauskienė, energinga lig šiol, pasveikinusį auklėtinius daina ir staigmena – išsaugotais absolventų palinkėjimais. Garsiai perskaiytos anų dienų mintys ne vieną sugraudino: „išsiskirsim kaip laivai...“, bet visados atminsio mūsų praleistus metus; reikia žmogui daug ko, bet labiau-

siai – artimo žmogaus, kuris visad galėtų sušildyti; kol mes kartu, mes šito nebranginame, tačiau ateis laikas, kai nežmoniškai norėsime pamatyti visus veidus, tada pajusime, koks buvo geras laikas...

Dar pabūkime tylūs, pabūkim, neišsiskirsime, nebaigę dienos. Dar pabūkime tokie, dar pabūkim, nes kitų jau tokių nebebus...

Susitikime pasidžiaugta, kad linkėjimai pildosi ir šildo kuratorę jau tris dešimtmečius.

Alumnai šiltai bendravo tarpusavyje, dalijosi prisiminimais, domėjosi savosios *Alma Mater* šiandiena. Aplankė Veterinarijos akademijos muziejų, anatomikumo auditoriją ir laboratorijas, tradiciškai susibūrė prie Vyčio žirgo paminklo – užfiksuoti akimirką, kuri taps šios absolventų laidos istorija.

Išskirtinė paroda muziejuje

LSMU medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje atidaryta paroda „XX a. Lietuvos farmacijos istorija vaistininko, karikatūristo Adomo Mačiaus akimis“. Tai medžiaga iš Adomo Mačiaus (1882–1974) rankraščių, saugomų LSMU medicinos ir farmacijos istorijos muziejaus archyve. Rankraščiuose surinkta vaistininkų biografijos, draugijų, farmacinės spaudos raida bei kiti svarbiausi farmacijos istorijos Lietuvoje momentai.

Vilija Zabarskienė
Dizainerė

A. Mačius rūpinosi ne vien savo profesine veikla kaip vaistininkas, kiekviename gyvenimo etape jis paliko ryškius pėdsakus kaip Lietuvos patriotas. Ypatingi ryšiai sieja A. Mačių su LSMU medicinos ir farmacijos istorijos muziejumi: 1936–1940

m. jo iniciatyva buvo kuriamas Lietuvos senosios vaistinės muziejus.

Šioje parodoje eksponuojami A. Mačiaus piešiniai, atspindintys vaistininkų likimus sudėtinguose Lietuvos istoriniuose laikotarpiuose: carinės Rusijos okupacijos metais, karo ir pokario laikais, sovietinės okupacijos metais, išlikimą tremtyse.

Paroda veiks iki rugsėjo mėn.

„Įsileiskime Kristaus taiką į savo gyvenimus, namus ir šalis!“ – Pop. Pranciškus

Mieli LSMU bendruomenės nariai, Kristaus prisikėlimas iš numirusių yra mūsų gimimo amžinajam gyvenimui Betliejaus žvaigždė!
Sveikinu Jus visus su šv. Velykomis – meilės ir taikos švente! Kristaus prisikėlimas skelbia mums visiems, kad blogis neturi galios, kad su mirtimi žmogaus gyvenimas nepasibaigia – mirtis tampa perėjimu į naują gyvenimą. Tepražįsta LSMU bendruomenė, švenčianti šv. Velykas, meilės ir broliškumo darbais. Įneškime į savo kasdienį gyvenimą daugiau vilties ir atjautos. Telaimina prisikėlęs Kristus Jūsų kilnų darbą ir šeimas! Tegul mus pripildo Kristaus ramybė!

Su pagarba
mons. Artūras Jagelavičius
LSMU kapelionas

VIEŠASIS PRANEŠIMAS

Balandžio 14 d. 11 val. LSMU VA Maisto saugos ir kokybės katedros lektorė dr. **Gintarė Zakarienė** LSMU Veterinarijos akademijos 5 pastato Dr. R. Karazijos auditorijoje (Tilžės g. 18, Kaunas) skaitys viešąjį pranešimą „**Šalutinių maisto gamybos produktų panaudojimo galimybės ir ateities perspektyvos**“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Balandžio 18 d. 12 val. LSMU MA MF Nefrologijos klinikos lekt. **Alanta Žilinskienė** Nefrologijos klinikos 2085 aud. (Eivenių g. 2, Kaunas) skaitys viešąjį pranešimą „**Lėtinė inkstų liga: ankstyvos diagnostikos svarba ir naujos gydymo galimybės**“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Balandžio 20 d. 12 val. LSMU MA MF Nefrologijos klinikos lekt. **Eglė Dalinkevičienė** Nefrologijos klinikos 2085 aud. (Eivenių g. 2, Kaunas) skaitys viešąjį pranešimą „**Virulinės infekcijos po inksto transplantacijos**“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Balandžio 27 d. 13 val. LSMU MA MF Nefrologijos klinikos lekt. **Kristina Petrulienė** Nefrologijos klinikos 2085 aud. (Eivenių g. 2, Kaunas) skaitys viešąjį pranešimą „**Inkstinės anemijos gydymo naujienos**“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Mieli bendruomenės nariai, LSMU Akademinės leidybos skyrius profesionaliai ir kokybiškai teikia šias paslaugas: pažymėjimų, padėkų, blankų, vizitinių kortelių, skrajučių redagavimas, dizainas ir leidyba. Kreipkitės – ir mes padėsime!

LSMU Akademinės leidybos skyrius
El. paštas: leidyba@lsmu.lt

KVIEČIAME Į PASKAITĄ APIE RETORIKĄ

„Retorika – tai sugebėjimas atrasti įmanomus įtikinimo būdus bei argumentus kiekvienu konkrečiu atveju“ (Aristotelis, Retorika, I 1355 b).

Kviečiame į nuotolinę **doc. dr. Eglės Gabrėnaitės** (VU Kauno fakultetas, Kalbų, literatūros ir vertimų studijų institutas) paskaitą **„Pragmatinė paveikiųjų diskursų retorika“**, kuri nuotoliniu būdu vyks **2023 m. balandžio 20 d. 17 val.**

Dinamiškas ir kaitus medijų pasaulis, veikiantis nenutrūkstamos konkurencijos sąlygomis, neįsivaizduojamas be auditorijos dėmesio verbavimo technikų. Juolab, kad nuosekliu samprotavimu grįstą informacijos percepciją vis dažniau nustelbia nemotyvuotas retorinis medijų triukšmas, trinąs ribas tarp vertinamosios faktų analizės ir užgaulios satyros.

Šiame kontekste vis aktualesnės tampa pragmatinės retorikos kompetencijos, leidžiančios identifikuoti įtikinėjimo technikas, suprasti jų veikimo principą ir kritiškai vertinti vartojimo motyvą, perprasti diskurso kūrėjo intencijas, o reikalui esant, užkirsti kelią neetiškai komunikacijai.

Paskaitoje bus išskleista pragmatinės retorikos samprata ir aptarta keletas viešajame diskurse dažniausiai naudojamų eristinių įtikinėjimo technikų. Daugiausia dėmesio bus skirta autoriteto kaip retorinio ir eristinio argumento argumentum ad verecundiam funkcionavimui ir mokslinio autoriteto retorinei vertei paveikiuosiuose diskursuose aptarti.

Doc. dr. Eglės Gabrėnaitės (Vilniaus universiteto Kauno fakultetas, Kalbų, literatūros ir vertimo studijų institutas) moksliniai interesai: paveikiųjų diskursų retorika, paveikioji komunikacija, lingvistinė ir stilistinė diskurso analizė.

Registracija **iki balandžio 18 d. 17 val.** – <https://forms.office.com/e/C8pFTb1nE9>. Visiems užsiregistravusiems bus išsiųsta prisijungimo į paskaitą nuoroda. Paskaitą rengia LSMU MA Kalbų ir edukacijos katedra.

2023 m. balandžio 20 d. 17 val.

nuotolinė

doc. dr. Eglės Gabrėnaitės

paskaita

„Pragmatinė paveikiųjų diskursų retorika“

Paskaitą rengia MA MF Kalbų ir edukacijos katedra

**Popiežius apie dirbtinio intelekto plėtrą:
algoritmas neturi pašalinti atjautos**

Pirmadienį, kovo 27 d., popiežius Pranciškus priėmė kasmetinio „Minerva Dialogues“ susitikimo dalyvius. Susitikimuose, kuriuos rengia Šventojo Sosto ugdymo ir kultūros dikasterija, dalyvauja mokslininkai, inžinieriai, vadybininkai, teisininkai, taip pat filosofai, teologai ir etikos specialistai, siekiantys skatinti skaitmeninių technologijų, ypač dirbtinio intelekto, socialinio ir kultūrinio poveikio geresnį suvokimą.

Sveikindamas šiemetinio susitikimo dalyvius popiežius sakė esąs įsitikinęs, kad tikinčiųjų ir netikinčiųjų dialogas esminiais etikos klausimais bei gyvenimo prasmės paieškos – tai kelias į taikos kūrimą ir integralią žmogaus raidą. Akivaizdu, pabrėžė Pranciškus, kad technologijos yra naudingos ir reikalingos žmonijai. Gana atsiminti, kiek daug gero padarė pažanga medicinos, inžinerijos ir komunikacijos srityse. Suprasdami mokslo ir technologijų naudą mes šioje srityje taip pat įžvelgiame žmogaus kūrybiškumo įrodymą, matome vykdomą jo pašaukimą atsakingai dalyvauti Dievo Kūrėjo veikime.

Šia prasme ir dirbtinio intelekto plėtojimas gali labai pozityviai prisidėti prie žmonijos ateities, sakė Pranciškus. Tačiau šis potencialas bus įgyvendintas tik tuo atveju, jei naująsias technologijas kuriantys asmenys bus pasiryžę elgtis etiškai ir atsakingai. Technologijos turi būti orientuotos į žmogų, etiškai pagrįstos ir skirtos gėriui.

Popiežius sakė suprantąs, kad pasiekti susitarimą nėra lengva, nes šiandienos pasauliui būdinga didelė politinių sistemų, kultūrų, tradicijų, filosofinių ir etinių sampratų bei religinių įsitikinimų įvairovė. Be to, stokojama pasitikėjimo ir stinga bendros vizijos, dėl ko verta gyventi, tad ir diskusijos dažnai virsta bevaisiais ginčais. Dėl to ir šioje specifinėje srityje visų pirma reikia surasti bendrą pagrindą, kuriuo galėtų remtis skirtingiems požiūriams atstovaujančių žmonių diskusija.

Tas bendras pagrindas, ta pagrindinė vertybė, kurią turime pripažinti ir skatinti, pasak Pranciškaus, yra žmogaus asmens orumas. Popiežius ragino siekti, kad kiekvieno vyro ir moters prigimtinis orumas taptų pagrindiniu kriterijumi vertinant naująsias technologijas, kurios atskleidžia savo etinį teigiamumą tiek, kiek padeda atskleisti šį orumą ir suteikia galimybes jam reikštis visais žmogaus gyvenimo lygmenimis.

Kalbant apie naujų technologijų pažangą neįmanoma nepastebėti ir kito susirūpinimą keliančio reiškinio: didėjančios nelygybės pasaulyje. Matome ne tik didžiulius prieigos prie naujų technologijų skirtumus, bet taip pat kaip labai nuo prieigos priklauso materialinės gerovės, politinės bei socialinės įtakos skirtumai. Nelygybės problemą dar labiau gali paaštrinti neteisinga nuopelnų samprata. Kyla pavojus, kad vieny ekonominis pranašumas bus suvokiamas kaip pelnytas ar užsitarnautas, o kitų skurdas bus laikomas jų pačių kalte. Toks požiūris neatsižvelgia į nevienodas pradines sąlygas, į pradinę nelygybę turto, išsilavinimo ir socialinių ryšių požiūriu, o privilegijas ir pranašumą laiko asmeniniais pasiekimais.

Nagrinėjant žmogaus orumo ir prigimtinės lygybės klausimus specifiniame naujų technologijų kontekste reikia atsiminti ir naujų technologijų, ypač dirbtinio intelekto, galimą poveikį priimant su etika ir vertybėmis susijusius sprendimus. Pasak popiežiaus, negalima leisti, kad algoritmai apribotų ar sąlygotų pagarbą žmogaus orumui, taip pat negalima leisti, kad jie pašalintų užuojautą, gailestingumą, atleidimą ir, svarbiausia, atvirumą vilčiai.

„Brangūs bičiuliai, – sakė popiežius, – baigdamas norėčiau pakartoti savo įsitikinimą, kad tik tikrai atviris ir visus įtraukiantis dialogas gali padėti mums išmintingai įžvelgti, kaip dirbtinį intelektą ir skaitmenines technologijas naudoti žmonių šeimoms labui.“ (Jm / Vatican News)

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETO
AKADEMINĖ
SIELOVADA

KAUNO
KLINIKOS

**ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA
EITI ŠIAS PAREIGAS:**

■ **Nervų sistemos ligų ambulatorinio skyriaus vadovo** 0,25 et. Neurologijos klinikos bendrajame personale darbo užmokestis nuo 1242,15 Eur už 0,25 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: pretendentai turi atitikti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymo „Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialo vadovams keliama kvalifikaciniai reikalavimai“ Nr. V-574, II skyriaus 17 punkte bei III skyriuje nurodytus kvalifikacinius reikalavimus. Taip pat turėti galiojančią medicinos licenciją, ne mažesnę nei 3 m. praktinio darbo patirtį. Privalumas: vadovaujamo darbo patirtis, mokslo laipsnis.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), viešųjų ir privačių interesų deklaraciją, veiklos planą, pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt **iki 2023-04-17**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

Aušrinė Amšiejūtė, Teisės tarnybos vadovė
veikianti 2018-11-29 sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr. V-1364 pagrindu

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo** 1,0 et. Gastroenterologijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 1656,04 Eur iki 1982,15 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt **iki 2023-04-17**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

**Didinant sveikatos paslaugų
prieinamumą, plečiamos
slaugytojų atsakomybės**

Mažinant administracinę našą gydytojams ir didinant sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą pacientams, SAM inicijuoja slaugytojų ir kitų šeimos gydytojų komandos narių atsakomybės ir teisių plėtimą. Ministerija siūlo slaugytojams suteikti teisę tam tikrais atvejais išrašinėti receptus, leisti išduoti laikinojo nedarbingumo pažymėjimus ir išrašyti siuntimus prevencinėms programoms ir profilaktiniams patikrinimams. Pokyčiai leis pacientams greičiau patekti pas gydytojus konsultacijai, prisidės prie eilių mažinimo gydymo įstaigose.

Slaugytojams ir kitiems šeimos gydytojų komandos nariams siūloma suteikti teisę išrašyti siuntimus specializuotoms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms – prevencinėms programoms, profilaktiniais patikrinimais ir kt., kurių išlaidos apmokamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis.

Bendrosios praktikos ir išplėtinės praktikos slaugytojams siūloma suteikti teisę skirti ir išrašyti vaistus lėtinėms ligoms gydyti, išduoti laikinojo nedarbingumo pažymėjimus.

Pasak sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio, praktika parodė, kad slaugytojai tvarkosi puikiai, o inicijuojami pokyčiai atneš naudą visiems.

Kovido infekcijos pandemijos metu, kai buvo būtina plėsti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, receptų išrašymui buvo pasitelkti slaugytojai, ir jie su savo užduotimi susitvarkė puikiai – dauguma jų išrašytų receptų buvo teisingi ir be klaidų. Ši praktika

bus grąžinta. Be receptų išrašymo, slaugytojai galės išrašyti siuntimus profilaktikai ir prevencinėms programoms, išduoti nedarbingumo pažymėjimus. Pagerės šių paslaugų prieinamumas gyventojams, o įvairesnė praktika leis slaugytojams ir akušeriams didinti kompetencijas darbo vietoje. Šiuo metu, dėl vartojamų vaistų lėtinėms ligoms gydyti pratęsimo, siuntimo antrinės ar tretinės sveikatos priežiūros asmens sveikatos priežiūros paslaugoms nepriklausomai nuo jos pobūdžio ir nedarbingumo pažymėjimo, net ir esant aiškiai diagnozei, išdavimo pacientai visada turi kreiptis į šeimos gydytoją.

Kasmet prevencinėms sveikatos paslaugoms gauti išrašoma apie 100 tūkst. siuntimų. 2021 m. šių siuntimų – apie 115 tūkst. Pagal dabartinę tvarką, juos teisę išrašyti turi tik šeimos gydytojas.

Pagal dabartinę tvarką, laikinojo nedarbingumo pažymėjimus išduoti gali tik gydytojai ar gydytojų konsultacinė komisija. Atitinkamai pagal LR ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą ligos išmoka sergantiems šeimos nariams slaugyti skiriama, jeigu gydytojo nurodymu būtina slaugyti susirgusį draustojo asmens šeimos narį.

Inicijuojamiems pokyčiams dar turi pritarti Seimas, balsuodamas dėl LR sveikatos sistemos, Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos, Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo, Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymų pakeitimų.

SAM inf.